

Komzák, Karel, skladatel, kapelník a dirigent, narozen 8. 11. 1850, Praha, zemřel 23. 4. 1905, Baden

Již od dětství se u něj projevovaly hudební vlohy, které zdědil po svém otci, oblíbeném českém kapelníkovi Karlu Komzákovi. Právě od něj se mu dostalo základů hudebního vzdělání. Roku 1861 se dostal na Pražskou konzervatoř, kde 1867 s vyznamenáním absolvoval obory dirigentství a hru na housle a violu u Mořice Mildnera a Antonína Bennewitze. Týž rok mu také tiskem vyšla jeho první skladba *Líbánky (Flitterwochen)*. Po studiích se přidal k otcovu 11. regimentu, kde hrál na bicí, housle a basovou křídlovku. Poté odešel s plukem do Lince a roku 1870 se ujal funkce dirigenta tamního Městského divadla.

O rok později se stal převzetím kapely u 7. pěšího korutanského pluku Maroičič v Innsbrucku nejmladším kapelníkem rakousko-uherské armády. Zde se proslavil díky repertoáru zahrnujícím hudbu klasickou i současnou. Zároveň vedl mužský pěvecký sbor Liedertafel, který pod jeho vedením získal roku 1880 první místo ve své kategorii v mezinárodní pěvecké soutěži v Kolíně nad Rýnem.

Poté Komzák roku 1882 odešel do Vídně k 84. pěšímu pluku. Jeho kapela si získala skvělou pověst a byla pokládána za nejlepší ze zdejší vojenské hudby, koncertovala i u císařského dvora. Komzákovy valčíky se v té době hrály po celé Vídni vedle Straussových a Zihrerových.

Roku 1886 byl jmenován zástupcem Rakouska na Mezinárodní konferenci ve Vídni, jež měla stanovit normativní ladění.

Roku 1886 byl také pověřen říšským válečným ministerstvem úpravou a instrumentací rakouské státní hymny, kterou bylo Haydnovo *Zachovej nám Hospodine*. Komzák měl zavést původní nápěv do časem pozměněné a zdeformované skladby. Takto nově upravenou hymnu předvedl Komzákův orchestr 20. 4. 1890, pak byla zavedena oficiálně a vyšla tiskem.

Roku 1891 Komzák dokončil lidovou operu *Edelweis* na libreto Franze Brakla.

V roce 1892 byl 84. pluk přeložen do Mostaru, kam ho Komzák ze zdravotních důvodů nenásledoval a odjel se léčit do lázních v Badenu nedaleko Vídně, kde převzal lázeňský orchestr. Díky blízkosti lázeňského Badenu k Vídni mohl Komzák dále udržovat styky s metropolí i cestovat mezi oběma městy. V Badenu se pak rozhodl zůstat natrvalo a roku 1896 vystoupil z vojenské služby.

Období pobytu v Badenu znamenalo pro Komzáka jeho hudební vrchol. Složil zde mnoho skladeb, z nichž několik bylo věnovaných badenským dívkám (nejoblíbenější byla *Badenská*

děvčátka), které pohledného Komzáka velmi obdivovaly. Jeho věhlas se rozšiřoval za hranice monarchie. Hostoval například v Benátkách a ve Varšavě.

Roku 1904 při příležitosti konání světové výstavy v St. Louis navštívil Spojené státy americké, kde dirigoval vídeňský orchestr. Jeho koncerty byly velmi úspěšné a získávaly jen dobré ohlasy. Poslední koncert shlédlo 10 000 posluchačů. Po ukončení výstavy odmítl ze zdravotních důvodů naléhání organizátorů, kteří ho přemlouvali k turné po Spojených státech. Roku 1905 se vypravoval na výlet do Hohe Wald, při nastupování do rozjíždějícího se vlaku mu však podklouzla noha a pod rozjetý vlak spadl. Příčinou smrti však byla podle pitvy srdeční mrtvice, padl již tedy pod vlak mrtvý.

Pohřben byl na badenském hřbitově, ještě týž rok byly jeho ostatky převezeny na vídeňský ústřední hřbitov, kde mu byl roku 1907 postaven pomník v životní velikosti.

Složil dohromady kolem 300 skladeb, většinou polky, pochody a valčíky, ale také směsi, fantasmie a písně. Některé taneční skladby vznikly ve spolupráci s otcem.

V jeho stopách se snažil pokračovat syn Karel, ale jeho hudba se nedočkala úspěchu, jaký měla otcova a dědova díla.

Díla (výběr)

Edelweis.

Líbánky.

Badenská děvčátka.

Techniker-Blut.

Polka Françoise für Pianoforte op. 144.

Huldigungs-Marsch.

Feldzeugmeister von Kuhn.

Literatura

I. Lexika

PHSN.

Riemann¹².

ČSHS.

New Grove¹.

II. Ostatní

http://kramerius.nkp.cz/kramerius/PShowPageDoc.do?id=6887420&picp=&it=&s=djvu&p_i nd=3&x=0&y=0.

http://rodopisna-revue-online.tode.cz/11-12-10_soubory/01_sudova-komzak.pdf.

http://www.naxos.com/person/Karel_Komzak_II/23401.htm.

Zuzana Dupalová